

Protokół

Ze spotkania Grupy Roboczej ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko działającej w ramach krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”

I. Miejsce, czas, uczestnicy spotkania

W dniach 26-27 listopada 2015 r. w Warszawie odbyło się dwudniowe spotkanie Grupy Roboczej ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko (dalej: GR OOŚ), działającej w ramach krajowej sieci organów środowiskowych oraz instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, urzędów marszałkowskich, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz JASPERS.

II. Przedmiot i przebieg spotkania

Zmiana przepisów ustawy POŚ/OOŚ:

Michał Lonc, przedstawiciel Departamentu Ocen Oddziaływania na Środowisko w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska szczegółowo omówił *Ustawę z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw.*

Ustawa została opublikowana w Dz. U. z 2015 r. poz. 1936.

Zgodnie z art. 14 **Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.**, z wyjątkiem art. 1 pkt 34 lit. a–f, pkt 35 lit. a, pkt 38, 45 i 53, art. 3 pkt 2–6 oraz art. 7 ust. 1, które wchodzi w życie **po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia (czyli z dniem 24 grudnia 2015 r.)**.

Podczas omawiania ww. ustawy pojawiło się wiele pytań i wątpliwości interpretacyjnych zgłaszanych przez członków GR OOŚ, które były na bieżąco wyjaśniane przez prowadzącego. Omówiono wiele wątpliwości wynikających ze zmiany w przepisach oraz wątpliwości interpretacyjne poszczególnych zmian.

Prezentacja pana Michała zostanie umieszczona na platformie komunikacyjnej.

Deklaracja właściwego Organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną (dalej: Deklaracja RDW):

Członkowie GR OOŚ podnieśli temat Deklaracji RDW. Zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie dokumentowania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych* z dnia 19 października 2015 r. (dalej: Wytyczne OOŚ) deklaracja RDW ma być

załączona praktycznie do wszystkich projektów ubiegających się o dofinansowanie, za wyjątkiem projektów o charakterze nieinfrastrukturalnym (np. wiążącego się z zakupem taboru). Zgodnie z Wytycznymi OOŚ za projekty o charakterze nieinfrastrukturalnym należy rozumieć projekty zakupowe, szkoleniowe, edukacyjne, reklamowe, badawcze, które nie powodują ingerencji w środowisku lub nie polegają na przekształceniu terenu lub zmianie jego wykorzystywania.

W wyniku dyskusji rozważano czy zasadnym byłoby wyodrębnienie i wskazanie wprost projektów/przedsięwzięć czy też pewnych kategorii projektów niemających wpływu na jednolite części wód (dalej: JCW) (np. projektów termomodernizacyjnych), dla których nie będzie konieczne występowanie o deklaracje RDW.

Ustalono, iż każda Instytucja Zarządzająca (dalej: IZ) podejmie się wyekstrahowania ze swoich RPO projektów/ typów projektów, które nie będą miały wpływu na JCW. Następnie IZ skonsultują listy projektów z właściwym terenowo RDOŚ. Po konsultacji listy typów projektów należy przesłać do Marii Manelskiej m.manelska@kujawsko-pomorskie.pl **do 18 grudnia 2015 r.**

Maria Manelska przygotuje zestawienie materiałów przesłanych przez IZ-ty, następnie prześle do konsultacji do wszystkich członków GR OOŚ. Po zakończonych konsultacjach kolejnym krokiem będzie przygotowanie stanowiska GR OOŚ ws. wykazu projektów, dla których nie ma obowiązku uzyskania Deklaracji RDW oraz przesłanie tego stanowiska do Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w celu potwierdzenia wykazu i zamieszczenie go na stronie internetowej jako jednego z dokumentów pod Wytycznymi OOŚ.

Harmonogram pracy GR OOŚ na 2016 r.:

W ramach dyskusji nad harmonogramem pracy na 2016 rok ustalono, iż:

1. Planowane są 3 spotkania GR OOŚ w 2016 r.:
 - I. spotkanie dot. Deklaracji RDW oraz szczegółowości z jaką należy uzupełniać dokumenty w zakresie adaptacji do zmian klimatu;
 - II. dwudniowe spotkanie w Toruniu wraz z wizytą studyjną, podczas którego omawiane będą kwestie dotyczące adaptacji do zmian klimatu (m.in. ślad węglowy projektów);
 - III. dwudniowe warsztaty dot. krajobrazu oraz bioróżnorodności.
2. Z przesłanych przez Członków GR OOŚ istotnych tematów jakie powinna poruszyć Grupa podczas spotkań w 2016 r. wybrano następujące tematy:
 - I. Ocena zagadnień związanych ze zmianami klimatu i adaptacją do zmian klimatu w projektach dofinansowywanych w ramach programów operacyjnych na lata 2014 – 2020;
 - II. Omówienie kwestii związanych z zaświadczeniem organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną;

- III. Zagadnienia dotyczące: jednolitych części wód, klimatu i krajobrazu w ocenach oddziaływania na środowisko oraz wpływu przedsięwzięć na te komponenty środowiska.
3. Członkowie GR OOŚ przedyskutowali aspekty pracy grupy i zmiany jakie chcieliby wprowadzić w 2016 r.. Ustalono, iż w 2016 r.:
 - I. w przypadku kilkudniowych spotkań przywrócona zostanie formuła z połączeniem spotkań z wyjazdami terenowymi, aby w praktyce zapoznawać się ze specyfiką przedsięwzięć;
 - II. położony zostanie większy nacisk na wypracowanie wspólnych stanowisk, wytycznych itp. do stosowania przez wszystkie organy danego typu (żeby ujednoczyć pracę i podejście do zagadnień w skali całego kraju w organach tego samego rodzaju). W tym wypadku potrzebne będzie również wsparcie m.in. z Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju/ Ministerstwa Środowiska/ Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska;
4. Do prac na 2016 r. włączone zostaną również tzw. „dobre praktyki” z perspektywy finansowej 2014-2020, które będą przedstawiane przez członków GR OOŚ od drugiej połowy roku (począwszy od III spotkania);

Dodatkowo zostało ustalone, iż na każdym spotkaniu GR OOŚ zostanie wygospodarowany czas na sprawy bieżące, wymianę doświadczeń, spostrzeżenia oraz dyskusje. W takim czasie poruszane będą również pojawiające się na bieżąco problemy z jakimi zetkną się członkowie GR OOŚ w swojej pracy.

Wprowadzenie teoretyczne do analiz klimatycznych - kontekst przystosowania oraz łagodzenia zmian klimatu w przedsięwzięciach

Piotr Czarnocki po raz kolejny omówił zagadnienia związane z adaptacją do zmian klimatu i przedstawił *Poradnik przygotowania inwestycji z uwzględnieniem zmian klimatu, ich łagodzenia i przystosowania do tych zmian oraz odporności na klęski żywiołowe*.

Dodatkowo poinformował GR OOŚ, iż planowana jest zmiana *Instrukcji do wzoru Wniosku o dofinansowanie - inwestycje w infrastrukturę/inwestycje produkcyjne Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020*, w ramach której zapisy instrukcji zostaną uzupełnione o informacje dotyczące ww. Poradnika. Przypomniał również, iż badanie odporności na klimat powinno być zrobione dla pewnego horyzontu czasowego, a ryzyka klimatyczne powinny być sprowadzone do akceptowalnego poziomu.

Następnie wywiązała się dyskusja i pojawiło pytanie czy RDOŚ ma zobowiązywać Wnioskodawców do uwzględniania spraw klimatycznych już od września 2015 r. pomimo, że zmienione przepisy będą obowiązywać od 1 stycznia 2017 r.

Prelegent odpowiedział, iż w przypadku projektów na realizację, których Wnioskodawcy chcą uzyskać dofinansowanie z funduszy europejskich powinny być te aspekty uwzględnione w swoich dokumentach. Poradnik nie stanowi źródła prawa, ale są w nim wymienione Rozporządzenia, które wymagają poruszenia kwestii klimatycznych, a zatem mamy podstawę prawną, aby stosować bardziej restrykcyjne wymagania od Wnioskodawców. Dodatkowo brak jest tutaj rozróżnienia projektów na duże i małe.

Urszula Rzeszot z JASPERS podzieliła opinię członków GR OOS, iż nie powinno różnicować się projektów/przedsięwzięć, na te które mają ubiegać się o dofinansowanie i te które nie planują starać się o dofinansowanie, gdyż powodować to będzie różnice w jakości dokumentów. Ponadto część Wnioskodawców w chwili przygotowania projektów do realizacji i występowania z wnioskiem o decyzję środowiskową nie planuje starać się o dofinansowanie z funduszy unijnych, jednak w perspektywie czasu może się to zmienić i powodować brak możliwości uzyskania dofinansowania z uwagi na braki w dokumentacji środowiskowej, których uzupełnienie nie będzie możliwe.

Piotr Czarnocki wskazał, iż w Wytycznych KE dot. analizy kosztów i korzyści są uwzględnione kwestie adaptacji do zmian klimatu. Stwierdził, iż etap oceny jest bardzo ważny przy analizowaniu odporności na klimat.

Wystąpienia przedstawicieli RDOŚ i IZ prezentujące dotychczasowe doświadczenia w zakresie egzekwowania i ujmowania zagadnień klimatycznych w składanych dokumentach na etapie OOS oraz wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia

W ramach bloku tematycznego z uwagi na ograniczenia czasowe swoje doświadczenia zaprezentowały poniższe osoby:

1. Urszula Rzeszot przypomniała, iż nie powinno się przesadzać i z hiper dokładnością podawać danych, zwłaszcza dla emisji. Zaleciła, aby sięgać do Poradnika, zwłaszcza do części IV *Wytyczne dotyczące uwzględnienia zagadnień dotyczących zmian klimatu w Studium Wykonalności oraz Analizie kosztów i korzyści (AKK) wraz ze wskazówkami dla poszczególnych sektorów*, gdzie znajduje się uproszczona metodyka. Ważna jest logika, aby kwestie adaptacji do zmian klimatu były brane pod uwagę na każdym etapie przygotowania i realizacji projektu. Chodzi o to aby przeprowadzić logiczny wywód na ten temat, a nie tylko inżynierski. W pkt.F.8.1 należy odnieść się również do Strategii Polskiej.
2. Agata Kopeć, na przykładzie własnych doświadczeń z UM woj. Dolnośląskiego przedstawiła jak wygląda kwestia adaptacji do zmian klimatu Wnioskodawcy przedkładają w formie Oświadczenia – Analizę OOS z uwzględnieniem potrzeb dot. przystosowania do zmian klimatu.

Deklaracja Natura 2000 nie jest wymagana od wszystkich Wnioskodawców, wymagana jest zgodnie z Wytycznymi OOS. Natomiast deklaracja RDW jest

wymagana wyłącznie od Wnioskodawców, którzy nie mieli przeprowadzanej oceny oddziaływania na środowisko dla swojego przedsięwzięcia/ projektu.

Ocena na etapie formalnym prowadzona jest wyłącznie o kryteria formalne. Weryfikowane jest czy zostało wypełnione poprawnie, czy załączono wymagane dokumenty.

Na etapie oceny merytorycznej badana jest jakość postępowania OOŚ oraz zgodność z polityką ochrony środowiska. Na tym etapie brak jest możliwości uzupełnień.

Poradnik został wskazany Wnioskodawcom do wykorzystania.

3. Beata Gotkiewicz przedstawicielka IZ woj. warmińsko-mazurskie przedstawiła zapisy, które pojawiły się we wniosku o dofinansowanie na inwestycję drogową, który wpłynął do IZ 28.09.2015 r.

Kwestie dotyczące adaptacji do zmian klimatu powinny zostać wskazane zarówno we wniosku o dofinansowanie, jak i studium wykonalności. Następnie prelegentka przedstawiła sposób wypełnienia wniosku przez Wnioskodawcę, który został wezwany do złożenia uzupełnień i uszczegółowienia zapisów oraz do odpowiedzi na pytania. Wnioskodawca wskazał również, iż kwestie dotyczące adaptacji do zmian klimatu zostały uwzględnione w ocenie oddziaływania na środowisko.

Komentując przedstawione zapisy Piotr Czarnocki stwierdził, iż wg niego zapisy nawet po uzupełnieniu są niewystarczające. Kwestie dotyczące adaptacji do zmian klimatu zostały potraktowane zbyt powierzchownie.

Przedstawicielka JASPERS stwierdziła, iż gdyby przedstawione dokumenty były weryfikowane przez nią nie byłyby zaakceptowane. W zapisach nie było odpowiedzi na pytania. Brak odpowiedzi o % kosztów przeznaczonych na kwestię klimatyczne, a jest to ważna informacja, szczególnie istotna dla KE. Brak jest również informacji jakich zmian się można spodziewać na obszarze realizacji projektu i w jaki sposób projekt jest na nie odporny.

4. Kamila Sobiś, przedstawicielka RDOŚ w Bydgoszczy wskazała, iż od maja 2015 r. rozpoczęto systematyczne wdrażanie tematu adaptacji do zmian klimatu do ocen oddziaływania na środowisko. Stopniowo poszerzano wymagania na przełomie maja/ czerwca.

Zaobserwowano dużą poprawę jakości dokumentów od momentu pojawienia się Poradnika. Wnioskodawcy wzywani są do uzupełnień i wyjaśnień. Na tym etapie Wnioskodawcy informowani są o Poradniku.

Kwestie adaptacji do zmian klimatu są w Raportach OOŚ i analizach ujmowane, jednakże trzeba je wyszukiwać z zakresu oraz uzasadnień.

Prelegentka wskazała na słabą jakość dokumentów w przypadku SOOŚ, w szczególności prognoz.

Na koniec spotkania GR OOŚ Piotr Czarnocki poinformował, iż Poradnik zostanie uzupełniony w przedmiotowym zakresie poprzez wskazanie odesłań do właściwych przykładowych stron internetowych do kalkulatorów wyliczających lub pomagających w wyliczeniach śladu węglowego lub emisji gazów cieplarnianych. Rekomendowaną metodyką liczenia śladu węglowego dla projektów współfinansowanych z funduszy UE w perspektywie finansowej 2014-2020 jest metodyka EBI, ale można też skorzystać z innych uznanych metodyk.

Przedstawicielka JASPERS poinformowała, że w Niebieskich księgach są metodyki EBI dla trzech dziedzin transportu.

III. Podsumowanie

Podczas dwudniowego spotkania GR OOŚ:

- omówiono zagadnienia związane ze zmianą ustawy OOŚ,
- zaprezentowano dotychczasowe doświadczenia RDOŚ oraz IZ w zakresie adaptacji do zmian klimatu,
- omówiono zagadnienia dotyczące adaptacji do zmian klimatu,
- ustalono plan pracy grupy na 2016 rok,
- ustalono przygotowanie listy projektów nie wymagających uzyskania deklaracji RDW.

Przewodnicząca Rady Roboczej
ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko
Sieć „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”

Agata Moździerz

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

